

ÁRA 1500 KORONA

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI
KÉPES HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Ó-utca 10. sz.
Telefonszámok: 42-49, 198-04.

MEGJELENIK
MINDEN
VASÁRNAP

Előfizetési árak: Egész évre 62.000 K
Félévre 31.000 K, Negyedévre 16.000 K
Egyes szám ára — — — — — 1.500 K

Budapest, 1925.

VI. évfolyam, 5. szám.

Vasárnap, február 1.

Mit rejt a jövő?

Mikor nagy bajok szakadnak valamely országra s a bajba jutott nép óhajtáná tudni, mikor és hogyan lehet ezekből a bajokból kijutni, ilyenkor bujnak elő rejtekeikből a jósök és jósnők. Ezekkel már az ókorban is elég sűrűn találkozunk. A római köztársaságban a madárbelekből jósltak az ú. n. haruspexek, a madárjósok, a valóságban ügyes göklerek, akik sokáig az orruknál vezették nemcsak a tanulatlan népet, de a hadvezéreket, államférfiakat is. Olyan tanult ember és lángelme azonban, mint pl. Cicero, már nem ült fel nekik és mint a latin olvasókönyvben fordítottuk: «Cicero csodálkozott azon, hogy egyik madárjós nem nevet a másik szemébe, midőn találkoznak». Ezúttal én is beállok jósnak, csak hogy nem a csillagokból vagy a belekből, hanem

a körülményekből és a következtetések látszóvél igyekszem kivenni azt, hogy mit rejt méhében a távolabbi jövő. Gazdasági válság fog végigsöpörni az egész világon, mely még Amerikát sem kíméli meg, sem Észak-, sem Délamerikát. Északamerikában már eladók a kisebb és közép farmok, Délamerikában szintén megakad a gazdaság az állatárak esése folytán s a reakció az egész világon a háborús fellendülés után még ez év végén be fog következni.

A gazdasági válságot mindig nyomon követi a háború, mert hisz a háborúkat mindig gazdasági szempontokért, a kenyérért vívják. Legelőbb megindul az égés a Balkánon, hol összemarakodnak az összes Balkán államok, de tíz éven belül jön majd egy nagy népvándorlás is, mely egyszerűen elsöpri a csehek és egyéb rácok vad álmait, a pánszlávizmust minden tartozékával

Képek elszakított területeinkről: Ujvidék.

együtt. Ott messze Keleten, Ázsia túlsó szélén megindul egy évezredek óta nagy falak közé zárt nép, kibocsájt kaptarából egy ötven milliós rajt és ez a raj végig fog hőmpölyögni Indián és Mongolián át Szibériába, onnét át Oroszországba és végigsöpri egész Európát; feltartóztatni nem lesz képes e néparadatot senki és semmi. Megindul Kína népe, teljes felszereléssel. Ázsia és Európa nem vörös lesz, mint Marx álmodta, hanem sárga. A másik sárga fajbéli testvér, a japán, megindul Északamerika felé, hogy ott feltartóztatlanul elterjedjen.

A szocializmus kimegy a divatból; mint nem életképes kísérletezés lelép a szereplés színteréről, úgyszintén a kommunizmus is, amely először is Oroszországban bukik meg, a Romanow dinasztia újra elfoglalja ott egyeduralmát, de hatalomban sokkal erősebben, mindent lehengerelő teljhatalommal.

A köztársaságokat előreláthatóan mindenütt fokozatosan a monarchia váltja fel; Párisban ma már gyűléseznek a Sorbonneon a diákok és a gyűlés sarkalatos pontja az antiparlamentáris, abszolutisztikus monarchia! Pedig az ifjúság a legérzékenyebb jelzője minden politikai föld-rengésnek, változásnak.

Hogy a parlamentarizmus — hála az általános, titkos és egyenlő szavazati jog behozatalának — mindenütt csődöt mond, azt könnyű megállapítani, nem is kell megjósolni.

Minden megdől s tarthatatlanná válik, amit az ember és ember között levő különbségek, a ránk parancsolt örök mérkőzés és szabadverseny ellenére építettünk fel. A tudás, az erő és a szívósság válik az egyének, a fegyelmezettség a népek érvényesülésének feltételévé és ki mennyit bír belőle, olyan mértékben lesz részese a földi uralomnak. A gyenge erkölcsű népek tehát elvesznek. Azé a népe lesz a jövő, amely fensőbb erkölcsi eszményekért küzdeni és szenvedni tud.

(F. G.)

Budapest, 1925 január 31.

Mi lesz az iparcikkkel? A földművelésügyi miniszter nem sokat várattott a búzadrágítás megrendszabályozásával. Mikor látta, hogy már a 600 ezer koronát is meghaladja a búza ára, intézkedett a búzavám ideiglenes eltörlése iránt. A földművelésügyi miniszter úgy gondolkodott, mint a földművelők általában. Neki nem kell a túlzottan nagy búzaár, mert nem akarja, hogy szegény embereknek túl drága legyen a mindennapi kenyere. Se a földművelők, se a földművelésügyi miniszter nem akarják, hogy ilyen túlzott ár legyen a búzának. Nekik van szívük s nem akarják a drágaságot. Aztán nem is földművelő érdek most a búza drágasága, mert a földművelők már rég eladták a búzájukat, még pedig 300 ezer koronáért. Most már a közvetítők és a malmok kezén van a búza. Azok nyerne rajta. A mezőgazdaság tehát nem látja kárát, ha a búza vám nélkül jöhet most be az országba. Mégis reá kell mutatnunk, hogy, míg a

földművelésügyi miniszter és a mezőgazdaság minden fejtörés nélkül az első szóra föladta a vámvédelmet, a gyáripar makacsul ragaszkodik azokhoz a horribilis vámokhoz, amelyek a külföldi olcsó iparcikkek — ruha, szövet, zsák, szerszám, üveg, edény, rézgálic, műtrágya, drót, szög, lábbeli s kisebb gazdasági gépek és eszközök — behozatalát valószínűleg lehetetlenné teszik. Pedig világos, hogy a mezőgazdaság terményeit és termékeit a földművelők csak úgy tudják olcsón adni, ha olcsón termelhetik azokat, szóval, ha a termelés költségei nem kerülnek sokba. De ha minden drága, amire a földművelőnek szüksége van, akkor hogyan adjon olcsón mindent a földművelő?! Szeretnénk hát már látni, mikor szállítják le, vagy függesztik föl a búzavám után az iparcikkek még magasabb vámját?! Ezt kívánja az egyenlő elbánás, de ezt kívánja a bölcs előrelátás is, mert különben nem lehet olcsón termelni...

*

Akiknek a gyilkos, meg a népbiztos a bírójuk. A magyarországi szociáldemokraták parlamenti vezetőit Bécsbe citálták. A párt nemzetközi központjában beállták őket a megszokott nemzetrontók, hogy meg merték ígérni Bethlen István grófnak, hogy nem játszanak össze a bolsevik szökevényekkel. Bár nem igen tartották be ígéretüket, mégis büniül rótták ezt a pillanatnyi józanságot nekik a nemzetközi boszorkánykonyhában s ezért döntőbírószám elé kellett állaniok. Peidl, Peyer, Farkas, Szeder és Propper elvtárs nagyságos urak vonultak föl Bécsbe. A bécsi kommandót pedig ezúttal egy döntőbírószám mondja ki fölöttük, melynek egyik tagja gyilkos, a másik népbiztos. A gyilkos Heller Frigyes, aki nemrég orvul megölte Stürgkh osztrák miniszterelnököt, a népbiztos pedig Kunfi Zsigmond, aki pár éve Kun Béla cinkostársa volt nálunk a véreskezű szovjetkormányban. Minden tisztességes magyar ember megborít rájuk ezen a szégyenletes dolgon. Valamikor elég volt az, ha Bécsbe mentek politikusok kommandóra, hogy a magyar nép elforduljon tőlük. Mennyivel nagyobb szégyen az, hogy nemcsak Bécsbe mennek kommandóra, hanem a kommandót gyilkosoktól és kommunista népbiztosoktól kapják. Ha ezek után még akad magyar ember, aki szociáldemokratának mondja magát, azt már igazán részvétellel nézzük szegényt, mert nem tudja, mit cselekszik. Mi soha sem fogjuk engedni, hogy Magyarország olyan párt kormányozza, mely gyilkost és népbiztot fogad el bírójának.

MI HIR A POLITIKÁBAN?

A politikai körök érdeklődését ezen a héten úgyszólván kizárólag a költségvetés nagyarányú vitája foglalta el. Az aranyköltségvetés parlamenti tárgyalásán a nemzetgyűlésnek minden számottevő tagja részt vesz s a kormányt támogató pártok és a tárgyilagos bírálatot gyakorló kisebbségek legjellemzőbb erőikkel vonulnak fel a javaslat mellett és ellene. Ez azt eredményezi, hogy

magas színvonalú, nyugodt vita keretében nyilvánulhatnak meg a politikusok véleményei az államháztartás helyzetéről.

A szélsőséges kisebbség, amely az ismeretes botrányokozás óta rendületlenül tartózkodik a törvényhozási munkától, azt hitte, hogy távollétével meg tudja akadályozni a költségvetés tárgyalását, illetve azt hitte, hogy ha hangos botrányokkal nem fűszerezi a nemzetgyűlés üléseit, akkor a közérdeklődés elfordul a parlamenttől. A szocialisták, októbristák és egyéb forradalmárok ebben a feltevésükben alaposan csalódtak.

A közérdeklődés nemhogy elfordult volna, hanem inkább csak fokozódott, amikor a képviselők tartalmas beszédekben fejtegették a politikai helyzetet és

nem a gyűlölet és szenvedély, hanem a komoly bírálat hangján nyilatkoznak a kormány politikájáról.

Az új hárszabályok értelmében délelőtt 10 órától délután 6 óráig, tehát nyolc óras üléseken folyik a költségvetés vitája, még pedig megszakítás nélkül. A vita előreláthatóan néhány nap múlva véget is ér s a nemzetgyűlés áttérhet a legközelebbi és legsürgősebb javaslatok tárgyalására, többek között a választójogi javaslatra is.

Az elmúlt napok során politikai és közgazdasági körökben

sokat foglalkoztak a búza árának emelkedésével.

A kérdés a nemzetgyűlésen is szóba került, ahol Mayer János földművelésügyi miniszter megállapította, hogy az ár-emelkedés korántsem a termelőktől indul ki, mert hiszen a gazdáknak nincsenek olyan búzafelészegeik, amelyekkel a drágulás megindokolható lenne. A miniszter rámutatott arra is, hogy

a gazdáknak sem érdekük a túl magas búzaár,

annál kevésbbé, mert hiszen a 600.000 koronás árából csak igen kevés jut a termelőnek. A termelőnek és a fogyasztónak egyaránt érdeke tehát, hogy a kérdés közmegegyezésre oldassék meg, a kormány ezért ilyen értelemben is intézkedett.

Február elején Genfben a Népszövetség előtt ismét fontos tanácskozások indulnak meg.

Bethlen István gróf miniszterelnök február hó 3-án utazik Genfbe,

hogy ott a magyar szanalási akció kiegészítését előkészítse. Ami a magyar pénzügyek rendezeteléről körül eddig történt, a Népszövetséget mindenre megelégedéssel töltheti el, a magyar kormány felfogása azonban az, hogy az eddigi jó eredmények allandósítása végett

szükséges lesz a szanalást további lépésekkel előbbre vinni.

Erről fog tárgyalni kint a miniszterelnök, aki elutazását megelőzően csütörtökön tájékoztatta a kisgazdapártot a nemzetgyűlés további programjáról.

+MEZŐGAZDASÁG+

Néhány szó a kisgazda gépei- és eszközeiről.

Irtá: Fehér Zoltán.

III.

A kézi kapával való munka lassú, fárasztó és nehézkes, úgy hogy már régen foglalkoztatta az elméket oly szerkezet kitalálása, mellyel ezt a munkát gyorsabban s kisebb erőpazarlással, de ugyanoly jól lehetne elvégezni. Ezen törekvést siker koronázta s megszületett a *Planet junior nevű s egyéb rendszerű kapálókeke*, mellyel könnyebb talajon egy nap alatt egy ember majdnem 1 kat. holdat tud megkapálni, holott kézi kapával alig képes erre nyolc férfimunkás.

Már maga az előny, hogy egynyolcadrésnyi költséggel kapálhatja terményeit a gazda, megérdemli, miszerint a legkisebb földművelő is birtokában legyen ezen talajmunkáló eszköznek. De a gyors munkának előnye az is, hogy nem kell idegen munkaerőt beszerezni, maga a gazda háznépével elvégezheti az összes kapálásokat. Javára irandó a kapálógépecskének az is, hogy vele — lassabban bár — oly kisebb erejű gyermek, serdülő ifjú vagy leány is eldologozhat, ki a kézzel való kapálást még nem bírja teljesíteni. Miután a kapálások gyorsabban befejeződnek, van idő ezen

munkát gyakrabban megismételni s valahányszor a talaj felsőréttegének tömörsége, kérgessége (cserepesedése) vagy gyomosodása az újabb porhanyítást megkívánja, ezt meg is lehet adni mindannyiszor a növénynek. Hogy pedig ezzel a növényeknek fejlődését mily nagy mértékben mozdítjuk elő, azt mindenki tudja, ki a növényélettanhoz a legkevesebbet is konyít. Hiszen ha folyton lazán, porhanyón és gyommentesen tartott talajban a növényi tápanyagoknak feloldása gyorsan létesül, akkor a növény fejlődése is gyorsabb, erőteljesebb lesz, tudjuk, hogy minden test jobban növekszik, ha több élelmiszerhez jut.

A Planet-féle — vagy más elnevezésű — kézi kapálóeszközt lehet szabályozni, sekélyebb vagy mélyebb művelésre alkalmazni; úgyisintén kései szélesebbre vagy keskenyebbre vehetők, hogy a növényekhez közelebb vagy távolabb végezzék a porhanyítás munkáját; tehát a munkás hatalmában van úgy irányítani a kapálást, hogy az a lehető legmegfelelőbb legyen. Pl. ne menjenek a kések nagyon közel a kukoricához, mert ennek a föld alatt sekélyen terjeszkedő gyökereit elvághatnák s így a fejlődést inkább gátolnák, mint előmozdítnák. Oly körülmények vagy viszonyok között, midőn a kapásnövények természetese jövedelmezőbb a gabona- vagy takarmányfélék kultiválásánál, áttérhet a gazda a kapásveteményeknek nagyobb arányokban való termesztésére, ha kézi kapálógépekkel fel van szerelve gazdasága. *Ez is többtermelés.*

7. A nagyobb kisbirtokos vagy kisgazdák társulata, szövetsége már a Planet-féle gépeknél is gyorsabban működő nagyobb gépeket használhat kapálásra, melyeket nem emberi, hanem iga- (vagy motoros) erő hoz mozgásba, ezek az úgynevezett *lőkapák vagy kapálógépek*.

Ezen gép előnye nemcsak abban rejlik, hogy gyorsabban halad és tökéletesebben porhanyít, mert egyszerre annyi sort kapál, mint a sorvetőgép elvetett s így a munkaidőt jobban kihasználja, mint a kézi eszköz, tehát fokozatosabb mértékben valnak a termés hasznára a fentebb felsorolt előnyök, hanem abban is, hogy a nehéz izom- (fizikai) munkától mentesíti a kézimunkást, áthárítja azt az igaállatra.

Csak arra legyen gondjuk a gazdatársaknak, hogy a növényesorok között működő kapák vagy kések tetszés szerint igazíthatók legyenek — lehetőleg még munkaközben is — nehogy kárt okozzanak ott, hol általuk hasznot akarunk elérni. Az igaállat vezetését rá lehet iskolásgyermekre is bízni, azonban a gépkezelés és irányítását már csak meglelt férfira tanácsos hagyni annál is inkább, mert bizony a gép hirtelen igazítása, irányváltozása jobbra vagy balra oly erő-kifejtést igényel, melyet fejletlen egyén végrehajtani képtelen volna.

Vannak olyan kapálógépek is, melyek minden egyes sorra külön-külön álló, egy tengelyre kapcsolt kapálókékből (tagok) állanak, melyek mindegyikéhez egy-egy külön irányító egyén szükségeltetik. Ez a személyzettsaporítás ugyan drágítja a gépmunkát, de másrésről az ilyen gép által végzett munka a legtökéletesebb. Aki látta nagyobb gazdaságokban a kapálógépek kifogástalan működését és a munkájuk által elért eredményeket s gyönyörködött a szép, tiszta, gyommentes porhanyó talajú kapásnövénytaláiban, az nem fog habozni társakat keresni ily gépnek beszerzésére.

8. A *fűkaszálo- és a szénagyújtógép vagy lógereblye*. Két olyan kitűnő eszköz, melynek beszerzése mindenütt ott indokolt és helyénvaló, hol nagyobb kiterjedésű rétek vagy vetett takarmányföldke betakarításáról van szó.

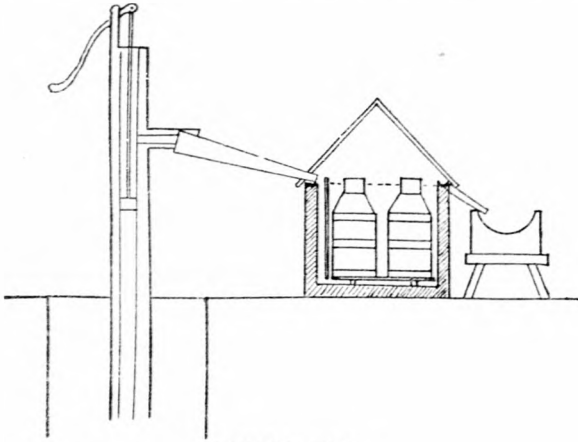
Nagy előnye a fűkaszálnak, hogy egy erős vagy két gyenge lóval naponta 6—7 kat. hold takarmányfélélt levág, tehát egy állat és egy emberi erő felhasználásával hétszerannyit végez naponta, mint kézi kaszával egy ember.

Másik előnye, hogy szabályozható a kaszálás mélysége s oly alacsony tarlót is hagyhat a gép, amelyet kaszával bajos volna elérni, tehát így szaporíthatjuk a nyert takarmány mennyiségét, mely növekszik azzal is, hogy egyenletesen, egy vízszintes síkban vágják a gép kaszkései az eleséget, holott a kézikaszával ezt a legúgyesebb férfi sem tudja elérni, mert többnyire a rend közepén mélyen vág, míg a két oldalán magas tarlót hagy, tehát a vágás nem sík,

hanem hajlott ív s az egész felület hullámos kinézést nyer. Harmadik s talán a legfőbb előny, hogy a gép úgy, amint levágta, hagyta a takarmányt elterítve a tarlón s az ott minden irányban ki van téve a napfénynek, levegőnek — esetleg szélnek — és mert vékony rétegen fekszik, igen gyorsan s tökéletesen, minden oldalról egyformán szárad meg s válik igen hamar szénává. Holott a kaszás által vágott rendek vastagok, tömöttek lévén, csak lassan száradnak s míg felül már egészen törékeny lesz a széna és leperreg a levele, mely ott vész a gyűjtés alatt, addig a rend alja még mindig csak fonnyadt, többé-kevésbé nyirkos s kazalba rakva barna szénát ad, de ki is gyulladhat, megszenesedhetik, hacsak forgatással, szétrázással nem előzik meg az ilyen bajokat (ami megint pénzbe és időbe kerül).

Tehát jobban, többet s gyorsabban kaszál a gép s a nyert széna minősége is jobb.

A lógereblye a kaszálógép kiegészítője, amennyiben a leggondosabb kézigereblyézéssel sem vagyunk képesek oly tökéletesen összehárítani a lekaszált s megszáradt fűvet, illetve szárát, mint azt a sűrű fogú s a talaj minden legkisebb egyenetlenségéhez simuló hártógép. Előny, hogy a gereblye vasfogainak hegye 1—2 cm-nyire behatol a talajba s így a takarmány talaját megfogcsolja — sekélyen meg-

A tejhűtés módja.

kapálja — ami a réten s az élőlő takarmányoknál nagyon is számos s feleslegessé teszi azt, hogy ezen területeket minden kaszálás után külön fogassuk is.

A munka gyorsaságára nézve megjegyzem, hogy a nagy lógereblyével 20—21 kat. holdat lehet naponta összegyűjteni egy gyenge lóval vagy kisebb öszvérral vagy erősebb számmal is.

Mindkét eszköz előnye, hogy a vezető, ki egyúttal a vontató állatot is hajtja, rajta ül a gépen s így kényelmesen dolgozik s azért erre a munkára 14—15 éves gyermekek is, de rokkantak is alkalmasak, pl. mülákkal bírók, egykezők, félszeműek stb.

Vannak már lógereblye formára szerkesztett kézi gereblyék is, melyek szinte sokkal jobb munkát végeznek, mint a régi módi fafogú gereblyék. Az újszerkesztett annyival inkább ajánlható a törpebirtokosoknak, mert úgyszólván elpusztíthatatlan s semmiféle javításra nem szorul.

Azonban, aki csak teheti — ha egymaga nem is, de társulva másokkal — szerezzen be fűkaszálót és hártógépet s hamarosan be fogja látni, mily előnyös befektetést csinált, ami 2—3 év alatt kifizeti magát.

Gondolja csak meg a gazda, hogy néha az aratás idejébe esik a here második vagy a lucerna harmadik kaszálása, vagy (ahol második sarjut is kapnak, buja vagy öntözött réten) az első sarju vágása; de mert sürgősebb a gabona-aratás (hogy ki ne peressen vagy szorult ne legyen a szem), emiatt elhagyják a takarmányvágást, túlérik az eleség és szalma értékűvé lesz a legkitűnőbb széna, míg ha van kaszáló-és gyűjtőgép, akkor egy suhanc vagy marokszedő, ki ka-

szálásra még nem alkalmas, elvégezheti a takarmánnyal való munkát kellő időben, aratás közben s legkevesebb kárt sem szenved a gazdaság, mert nincs mulasztás.

9. A cséplőgép előnyeit felesleges bizonyíthatni, hisz már ötven év előtt ismerté azokat hazánkban minden gyermek s itt csak egészen röviden akarok róluk megemlékezni. Gyors munka, hamar kerül a gabona a piacra s aratás után pár napra már pénz úti a gazda markát. Tiszta munka, nem kell sokat szelelni, rostálni, zsákolni, egyenesen a masinától mehet a vasútra az árú. Különítve van a szalma a polyvától s így mindenik rendeltetése szerint használható fel. Tökéletes a munka, mert nem marad — ha jól kezelik a gépet — egy szem sem a kalászban, míg a kézi hadaróval való cséplésnél (mely gyermekkoromban karácsonyig is elhúzódott), bizony sok szem maradt abban az egerek és madarak nagy öröme. Olcsó munka, mert az új gépekkel 2—300 mm. gabonát lehet naponta csépleni s 6—8 emberrel több nem kell a kezeléshez.

Kisbirtokosok társulva vásároljanak cséplőgépet, melynek erőgépét más mezőgazdasági munkagépek hajtására (még szántásra is) használhatják, hogy ne legyenek sokszor zsaroló (uzsora) kölcsöndíjakat követelő cséplővállalkozók üzemeinek kitéve. Immár elmúlt ötven esztendője, hogy Pozsony-megyében egy községnek néhány módosabb gazdája szövetekezt vett egy nyolc lóerejű Clayton és Shuttleworth-féle cséplőgépet s midőn saját gabonáját elcsépelte, még uradalmakhoz is járt részcséplésre s így 4—5 év alatt visszatért a gépbe fektetett tőke. Akkor még voltak olyan uradalmak is, melyeknek saját cséplőkészletük nem volt, tehát a kisgazdák maradiságáról ez esetben nem lehet szólni; pedig ez már régen volt.

10. Rostára és konkolyozóra (trieur) minden jóra való földművesnek oly szüksége van, mint a mindennapi kenyérre, mert habár a mai cséplőgépek már nagyon tisztán dolgoznak s közvélel ezektől a kereskedőhöz vagy a malomba mehet is a gabona, de már amit vetésre szán a gazda, annak úgyszólván szemenszedettnék kell lennie; a között nem szabad sem gyommagnak, sem léha (üres) vagy törött szemnek (mely nem csirázik), sem túlságos sovány vagy apadt szemnek előfordulni.

Igy tehát az ocсут és rostaalját el kell különíteni, amire már nagyon jó szelelő- (dob)-rosták készülnek hazánkban is. A gömbölyű gyommagvakat (konkoly, ragáncs, törött szem, vadrepce, vadmustár, útifű, buzavirág stb. magvak) kiszedi a konkolyozórosta, melyet a kis iskolásgyerekek is elhajt. Ki gyommentes vetéseket óhajt (s van-e, ki ilyeneket nem akarna?), az gondosan tisztítsa ki vetőmagját s e célra tartson jó rostát és konkolyozót magtárjában vagy padlásán. A törpebirtokosok pedig közösen vásároljanak ily magtisztítógépeket vagy a község szerezzen be lakosai számára ilyeneket s — hogy a javításokra legyen költség — néhány fillérenyi napibérért kölcsönözze őket a rájuk szoruló kisembereknek. Láttam több helyen, mily örömmel viszik ezeket a kis masinákat házról-házra a faluban.

A tejhűtés egyszerű módja. (Képpel.) Talán egynemely olvasónk hibáztatja, hogy a tél derekán hozunk szőba olyan dolgot, mely nyáron idényszerű. Mi ellenkező véleményen vagyunk. Most is kell a dologgal foglalkoznunk részben azért, mert a tej hűtésére télen is szükség lehet, másrészt, mert főleg télen ér reá a gazda arra, hogy Grätz: «A kisgazda fejőstehene» című könyvében ábrázolt egyszerű hűtőberendezést házilág elkészíthesse. Télen is kell hűteni a tőgyemeleg tejet, mert nagy kannában 10—12 óra alatt hül le, egyébként a tej 37°-ról 12°-ra, már pedig e 10—12 óra elegendő arra, hogy a tej megszavanyodjék. A kép szerint a hűtőberendezés egy betonvályú, mely oly mély, hogy megtöltve a kannák nyakig vízben álljanak. Alján van egy falc-röstély, hogy a kannák fenekét is érintse a hideg víz. Hűtés közben a vizet állandóan kell áramoltatni és időközben a tejet is felkavarni tiszta tejkavaróval, mert így a tejnek minden része érinti a kanna hideg falát s így az egész tejtömeg gyorsabban lehül. Ha már a tej kellőleg lehült, akkor csak időnkint kell a kútból friss vizet húzni, hogy az elszállíttság a felmelegedést akadályozzuk.

A VASÁRNAP NEGYEDIK PÁLYÁZATA

A «Vasárnap» — mint már jelentettük — újabb pályázatot hirdet olvasói és előfizetői számára. Alább közöljük pályázati kérdéseinket, melyek bizonyosan széleskörű érdeklődést fognak kelteni. Mi a magunk részéről csupán annak az óhajunknak adunk kifejezést, hogy valamennyi olvasónk munkáját üdvözölhessük pályázatunkon. Mindenkinek akad mondanivalója, mindenki sokszor elgondolkozott már azokról a dolgokról, amelyekre a kérdések vonatkoznak: Nem kell tehát egyebet tenni, mint a gondolatokat összefűzni és papírra vetni. Gondolatokra van szükségünk, nem frázisokra, senkit se nyugtalanítsunk tehát az a tudat, hogy nem eléggé járatos az írás mesterségében.

Pályázati kérdéseink a következők:

1. Kérdés felnőttek számára.

Melyik találmányt tartja az emberiségre nézve leghasznosabbnak?

A találmányok fogalma alá esik az ekétől kezdve a repülőgépig, az orvosi felfedezésektől a rádióig, a permetezéstől a talajoltásig minden olyan technikai eszköz és olyan eljárás, mely a termelést tökéletesíti, a közegészségügyet javítja, a kultúrát fejleszti, szóval a haladást szolgálja. A pályázó válassza ki közülük azt, amelyet leghasznosabbnak ítél és fejtse ki röviden, miért tartja ilyennek.

2. Kérdés felnőttek számára.

A magyar nemzet történetében melyik eseményt tartja a legszebbnek és miért?

A pályázó hazánk történetéből válassza ki azt az eseményt, melyet legszebbnek, legmegkapóbbnak ítél és röviden okolja meg, miért gyakorolt reá mély benyomást a megjelölt esemény.

3. Kérdés felnőttek számára.

Milyen közcélokra áldozna, ha milliárdok állanának rendelkezésére?

Tegyük fel, hogy a pályázó váratlanul sok milliárdos örökséghez jut és vagyonát kitünően gyümölcsözteti. Jövedelméből családját őrí módon ellátja, vágyait kielégíti, szórakozásokra is költ, de még mindig annyi főösleget marad, hogy módjában van közcélokra áldozni. A pályázónak tehát arra kell felelni, hogy szíve sugallatát követve, milyen célokra nyitná meg az erszényét. Gondolna-e jótékonyagra, kórházak, iskolák, egyházak segélyezésére? Volna-e gondja falujára, a nemzetvédelem ügyére, a munkanélküliség leküzdésére stb. stb.

4. Kérdés felnőttek számára.

Újabb özönvíz esetén, kiket helyezne el Noé bárkájában?

Tegyük fel, hogy a földet újra özönvíz árasztja el. Ön megkapja Noé bárkáját, amelyben családján kívül csak hét ember fér el. Önre bíznák, hogy válassza ki és mentse meg azt a hét férfiút, akiket Magyarország ma élő emberei között legértékesebbnek tart. Kiket mentene meg? A pályázó írja le a hét férfiú nevét és jegyezze meg minden kiválasztottnál, hogy milyen képessége s érdeme miatt kívánna megmenteni.

5. Kérdés leányok számára.

Milyen legény kívánatos férjnek?

6. Kérdés ifjak számára?

Milyen leány kívánatos feleségnek?

A pályázók írják le eszményképeiket. Milyen legyen a külsejük, (magas, alacsony, szőke, barna stb.) milyen lelki tulajdonságokkal bírjanak s milyenek legyenek a vagyoni viszonyaik, ha ugyan ez utóbbi is fontos a pályázók szemében.

7. Pályázat rejtvenyekészítők számára?

a) Képrejtvény.

Az alábbi mondat készítendő el képrejtvényben:

Gyűjtsünk előfizetőket a Vasárnap számára.

b) Betűrejtvény, szórejtvény, számrejtvény stb.

Tetszészerint választott mondatokat kell elkészíteni tetszészerint választott rejtvényben. A megfejtés természetesen közölni kell.

8. Tréfa-pályázat.

A beküldött tréfákban nem szabad durvaságnak, útszéli hangnak helyet foglalni. A pályázók több tréfával is részt vehetnek a versenyben.

Ki pályázhat

Valamennyi pályázatunkon résztvehet minden olvasónk, akár előfizetője lapunknak, akár példányonként vásárolja.

A pályázat feltétele az, hogy minden pályázó az alább következő szelvényt pontosan és olvasható aláírással töltsse ki, vágja ki a lapból és mellékelje munkájához. Ha valaki több pályázaton vesz részt, annyi szelvényt mellékeljen, ahány kérdésre pályamunkát küld.

Kikötésünk továbbá az, hogyha valaki több pályázaton vesz részt, minden munkát külön-külön papírosra írjon. A rejtvényeket és tréfákat sem szabad arra a papírra írni, amelyen már egy másik pályamunka helyet foglalt.

Csak azoknak a munkáját fogadjuk el, akik a fentieknek eleget tesznek.

A pályázat beküldésének határidejéig hétről-hétre közölni fogjuk a szelvényt, olvasóinknak tehát bőségesen rendelkezésükre fog állani a szükséges szelvény.

A pályázat beküldésének végső határnappja 1925. évi március 15-ike. A pályázatokat a „VASÁRNAP” szerkesztőségének (Budapest, VI., Ó-utca 10. szám alá) Kell küldeni.

A pályázatok eredményét húsvéti számunkban hirdetjük ki.

A jutalomtárgyak felsorolását helyszüke miatt jövő heti számunkban közöljük.

A „Vasárnap” 4. pályázata. Szelvény.

Mellékelten küldöm a pályamunkámat. Résztveszek

a számú pályázaton.

1925. évi hó n.

Cím (község és megye)

(Olvasható, teljes névalírással.)

(Életkor) (Foglalkozás)

A vértetű irtása. Különösen almafákon, de kivételesen körtén és birsen is lehet látni hóhoz vagy vattához hasonló pehelyszerű bevonatokat. Ez a látvány bár festők számára lehet igen szép, de a kertészt semmi esetre sem örvendezteti meg. Ugyanis ezt a hőszerű bevonatot egyik legveszedelmesebb kártevő, a vértetű idézi elő. Vért-tünek nevezik, mert ha szétnyomják, a vérhez hasonló piros nedv folyik belőle. Úgy az idősebb, mint a fiatalabb almafákat is megtámadja. Még pedig úgy, hogy vékonyabb ágaikba bebocsátja szívókáit és a fák nedvét szivogatja. Ezáltal a fákon kinövések, dudorok támadnak, melyek ki is fakadnak. Az így megtámadott fa elsorvad, nem terem gyümölcsöt. A fák kátrányozásával szoktak ellene védekezni. A kátrányozás használ is, ha megfelelő módon és idejében alkalmazzák. A higan folyó kátrányt permetezni szokták. A permetezés azonban nem jó, mert a vértetű a repedésekbe búvik előre s így nem pusztul el. Azután meg a kereskedelemben használatos kátrányban maró anyagok vannak, melyek a fának is ártanak. A vértetű ellen tehát az ügyvezetett vértetű-kátránnyal kell védekezni. Ez kenőcsös anyag, amelyet tehát nem permetezünk, hanem erős sortéjű ecsettel vagy meszelővel kenünk a megtámadott ágakra ujjni vastagságban. Különösen a fák repedéseit, sebhelyeit kell ilyen kátránnyal bekenni. A sebhelyeket akár rágás, akár metszés okozta, eles késsel simára lefaragjuk és azután kátrányozzuk be. Ekkor nemcsak a vértetűnek árthatunk, hanem az egyéb káros rovarokat és gombákat is elpusztítjuk. A vértetű álcája a fák gyökerein telel át. Ha tehát eredményesen akarunk ellene védekezni, a fák gyökereit óvatosan kibontjuk, nehogy a gyökérzetben kárt tegyünk el. A gyökérzetet is beecseteljük kátránnyal. Ha már idősebb fánál a vértetű annyira elhatalmasodott, hogy a kátrányozás semmit sem használ, petroliummal vagy benzinnel permetezzük be a fát és meggyújtjuk. Ez azonban csak végső esetben ajánlható és akkor is csak idősebb fánál. A gondos kertész kertjében azonban az ilyen égetésre csak a legtrikább esetben kerül sor.

TANÁCSADÓ

Kérdés. Kerékpárra szerelhető motor mennyibe kerül? (Egy előfizető.) — **Felelet.** 3/4 lóerős 4 és félmillió, erősebb 6 millió korona.

Kérdés. Magyarosítottam a nevemet és ezért új nevre óhajtom bizonyítványomat átírtni. Hogyan tehetem ezt? (V. M.) — **Felelet.** Küldje be bizonyítványát az illető iskola igazgatóságához és mellékelje a névmagyarosítást megengedő minisztériumi iratot.

Kérdés. Tizenhétéves leányom edes bátyjához Amerikába kit utazhat-e? (Előfizető.) — **Felelet.** Az amerikai kormány igen kicsi számban állapította meg a kivándorlók számát és így ezidő-szerint semmi remény sincs arra, hogy kiskorú leánya a vizumot megkaphassa.

Kérdés. Útlevelem 1925 október 1-ig érvényes, két hónappal ezelőtt kaptam meg a francia követség vizumát, utazhatom-e ezen útlevelemmel február végéig? (5994. sz. előfizető.) — **Felelet.** Az útlevelemben fel van tüntetve, hogy a vizum meddig érvényes. Ha már lejárt volna, úgy kérjen újabb vizumot abban az időben, amikor már teljesen kész az utazásra.

Kérdés. Szarvasmarhámról a tarlósömört hogyan távolíthatom el? (M. B. Zsurk.) — **Felelet.** Ha valóban tarlósömör van marhára, akkor naponta mosogassa a beteg helyeket 3%-os kreolinoldattal. Mivel azonban a sömör névvel jelölt megbetegedés oka sokféle lehet, azt ajánljuk, mutassa meg marhát állatorvosnak, mert a hibás kezeléssel többet veszít, mint amennyibe az orvos kerül.

Kérdés. Gőzgépkelői tanfolyam mikor nyílik meg? (Egy előfizető.) — **Felelet.** Jelenleg nincs. Lapunk idejében fogja közölni, mikor kell a tanfolyamra jelentkezni.

Kérdés. Mezőgazdasági munka szünetelése alatt, tehát pár hónapra, takácsipart szándékozom folytatni. Kell-e ezután forgalmi adót fizetni? (N. N.) — **Felelet.** Véleményünk szerint kell.

Kérdés. Lehetséges-e, hogy a forgalmi adóátalány aranykoronában és 20.000 ez szorzószám mellett van megállapítva? (B. L.) — **Felelet.** Ezidőszert a forgalmi adóátalányt papírpénzben állapítják meg. Nem tartjuk kizártnak azonban, hogy eleinte, amikor az átalányokat bevezették, egyes ügyvédeknel 20.000 ez szorzószám mellett fizetendő aranykorona átalányt állapítottak meg. — Többi kérdésére később válaszolunk.

Üzenet a könyvrendelőknék. (M. S.) A földreformtörvény és a novella postadíjjal együtt 129.000 korona. — (B. J.) A betyár kendője, Próbaházasság c. színművek nem kaphatók. — (P. S.) Klárka stb. c. regény nem kapható. — (K. P., Szaporca.) A kérdett könyv nem kapható.

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Gazdatársadalmi hírek.

Május 1-ig vámmentesen lehet külföldről behozni gabonát.

A kormány, mint ismeretes a vetőmagszükséglet fedezése céljából az árpa és zab vámját már felfüggesztette. Ezt az intézkedést követte egy másik, amennyiben a kormány a búza, rozs és kétszerre vonatkozóan a behozatali vámost 1925 május hó elsejéig terjedő hatállyal felfüggesztette. A lisztre vonatkozóan a kormány később fog dönteni.

Ezzel kapcsolatban Schandl Károly dr. földművelésügyi államtitkár a következő nyilatkozatot tette:

— A magyar mezőgazdaságnak a mai nagy búzaáremelkedéshez semmi köze sincs, sőt ellenkezőleg, egyáltalán nem érdeke a gazdatársadalomnak, hogy a búzaár ilyen rendkívül emelkedő pályát fusson be. A búza azonban a termelésben még mindig értékmérő gyanánt szerepel és a gazda kénytelen ehhez alkalmazkodni. A haszonbéről gazdák búzában fizetik a haszonbért és a közeli hónapokban következik be a haszonbérfizetés ideje a földbérlok máris mozgalmal indítottak olyan irányban, hogy a búzahaszonbérreken megállapított szerződések módosításának. A földművelésügyi minisztérium kénytelen foglalkozni a búzahaszonberek kérdésével és le kell vonni annak következtetéseit minden irányban, hogy a búza mint értékmérő megbukott. Más, állandó értékmérőre kell tehát átmenünk és erre legelőravezetőbbnek mutatkozik az arany. A bérlok között rendkívül nagy számban vannak a kishaszonbérlok, továbbá a földreform k-reltében földhöz juttattak is, úgy hogy a kérdés szociális szempontból is elsősorú fontossággal bír. A földmives kisemberek szezzeiről van itt szó, akiket nem lehet kitenni a pusztulás veszélyének.

— A mostani helyzet javítására az történt, hogy a kormány a búzavámost május 1-ig felfüggesztette és ennek következtében vám nélkül jöhet be az országba gabona. A vámfelfüggesztés annyit jelent, hogy amennyiben külföldi búza jön be, körülbelül 610 ezer koronás búzaárra lehet számítani. A magyar piacon a búza ára tovább nem emelkedhet, hogy azonban árcsökkenés lesz-e, arról biztosat nem lehet mondani.

Ötvenéves az egi földmivesek olvasóköre.

Az egi földmivesek olvasóköre az elmúlt héten ünneplte fennállásának ötvenéves évfordulóját. A közgyűlést Nagy János földműves, elnök, nyitotta meg. Ezután Tóth Jenő államtitkár tartott beszédet. Kriston Endre felszentelt püspök pedig az egi érsek képviselőtében, Trak Géza polgármester a város nevében üdvözölte a jubiláló kort.

Mozgalom a szövetkezeti gabonaértékesítés megvalósítására.

A kisgazdák szempontjából fontos szövetkezeti gabonaértékesítésről, amelynek megvalósítása érdekében széleskörű mozgalom folyik, Schandl Károly dr. földművelésügyi államtitkár a következő nyilatkozatot tette:

— A szövetkezeti gabonaértékesítés gondolata a mezőgazdasági hitel ellátásának kérdésével kapcsolatban került az érdeklődés előterébe. Az alap gondolat az, hogy a mezőgazda közközlárakban helyezi el termését s a közközlári jegyekre hitelt kap. A Magyar Nemzeti Bankban tartottunk már ebben a tárgyban érteletet, amelyen megállapított nyert, hogy a szövetkezeti gabonaértékesítés szervezést ki kell építeni. A mozgalom mögött természetesen erős tőkének kell állani. De nemcsak a mezőgazdasági hitel megoldása tekintetében fontos a kérdés, hanem általában a termés józokása szempontjából is. A modern gabonarkárakban a mag kezelése és tisztítása lehetővé teszi, hogy a kistermelők is egységes minőségű és nagy tételeket jelentő áruval jöjjenek a hazai vagy külföldi piacra. Ugyancsak a szövetkezeti gabonaértékesítés megszervezése által biztosítható a gabonaszükséglet egyenletes kielégítése. Most még akárhányszor megtörténik, hogy az ország egyik részében felszökik a búza vagy más szemestermés ára, amikor a másik vidéken éppen lefelé esik. A szövetkezeti gabonaértékesítés a termelőközönéséget egyáltalában függetleníti a túltengő közvetítő kereskedelemről s nem történik meg, mint most, hogy az ország termésének jelentős része spekulánsok kezére jut, akik egyszer túlmagras verik fel az árakat, máskor túlalacsonyra nyomják le.

Rovar- és fagykárak lenyegelik a vetést.

Az ország különböző részein nagyobb rovar- és egérkárak mutatkoznak. Az utóbbi időben különösen a gabonalegy és a mezei egerek pusztítása okozott nagy kárt, de nem jelentéktelenek azok a kárak sem, amelyeket a répabogár, a moly, az ilonca és a peronospóra okozott. A vetésekben nagy kárt okoz a hideg is, miután a föld nélküli a hótakarót. Tudnak már olyan vidékről, ahol a fagy- és rovarkárak 50—80 százalékot elérnek.

A szőlősgazdák hitelt sürgetnek.

A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete az elmúlt héten választmányi ülést tartott, amelyen a szőlősgazdák részére folyósítandó üzemi hitel került tárgyalás alá. Baross Endre dr. hangsúlyozta, hogy a kormány közbelépésére van szükség abban az irányban, hogy az Országos Központi Hitelszövetkezet útján a hitelek megkaphatók legyenek. Az igazgató-választmány sürgős felterjesztést intéz a földművelésügyi-, valamint a pénzügyminiszterhez és a nemzetgyűlés tagjaihoz, hogy a kölcsönt minél előbb folyósítsák. A hitel alapjául magát a szőlőt, esetleg a felszereléseket is megjelölik. Ezután a szabad behozatal és a vámok kérdését vitatták meg és elhatározták, hogy az egyesület újból felír a kereskedelmi miniszterhez, akitől a kereskedelmi szerződések sürgős megkötését fogja kérni.

Panaszok az árterületek rendezetlensége miatt.

A Felsődunántúli gazdaközönsége állandóan panaszkodik amiatt, hogy az aránytalanul magasán kivetett árszabályozási intézkedések fejében *semmi érdemleges visszabályozási munkát nem végeznek*. A Lajta állandóan kiönt minden évben és ellene semmit sem tesznek. Ugyancsak a Hanság-területek víztelenítésére épült levezető csatornák már hosszú évek óta tisztítatlanul állanak és annyira beiszaposodtak, hogy képtelenek a vizet levezetni. A Hanságvidéki gazdák hiába készítenek területeiken nagy befektetésekkel kisebb csatornahálózatokat, mert a levezető csatornák elhanyagoltsága miatt ezeknek a lefolyásuk nincsen. Az Országos Mezőgazdasági Kamara a panaszok alapján a visszasságokra felhívta a földművelésügyi miniszter figyelmét.

Baromli- és nyútkiállítás volt Kecskeméten.

A Duna—tiszaközi fajbaromfi-, galamb- és házinyúltenyésztők egyesülete Kecskeméten baromfi-, galamb- és házinyútkiállítást rendezett, amelyen száz résztvevő ezerhétszáz állatot állított ki. A kiállítás szép eredménnyel zárult.

Megszüntetett erdőhivatalok.

Mayer János földművelésügyi miniszter az I. számú erdőgazgatósági kerületre néve Kaposvár, a III-ra Gödöllő, a IV-re Miskolc, az V-re Debrecen és a VI-ra Kecskemét székhellyel az erdőgazgatóságokat életbeléptette és egyúttal a debreceni, miskolci, kaposvári, gödöllői és kecskeméti állami erdőhivatalokat, illetőleg erdőfelügyelőségeket megszüntette. Az erdőgazgatóságok feladata lesz a kerületükbe tartozó többi erdőhivatal, erdőfelügyelőség fokozatos megszüntetésére és az egyéb részletekre vonatkozó javaslatok megtétele.

Juhtenyésztési kiállítás Debrecenben.

A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara május 10-étől 16-ig rendezte első Országos Juhtenyésztési Kiállítását Debrecenben, melynek felhívásait most küldte szét az egész országba. A kiállításra összegyűjteni törekszik a Kamara mindent, ami a juhtenyésztésre, a tenyésztet, állattartás, kezelés, hizlalás, állategészségügy stb. révén vonatkozik, továbbá mindent, ami a gyapjúval kapcsolatban fontos (gyapjúminőség fejlesztése, helyes nyírás, kezelés, stb.), ami a tejhozamra s annak feldolgozására, a húshozamra nézve jelentős, mindazt, ami a gyapjú, tej, bőr, bél stb. anyagoknak háziipari, kézműves és gyáripari feldolgozásaként ismeretes. A juhászati kiállítással kapcsolatban a legkíválóbb juhászatok részvételével május hó 10—12-ik napjain tenyész- és haszonjuhvásárt is tart a Kamara Debrecenben, melyen a hazánkban tenyészített összes juhajták képviselve lesznek. A kiállítás iránt érdeklődőknek tájékoztatást nyújt a Kamara hivatala Debrecenben.

Rendelet a lakbérek fizetéséről. A minisztertanács hozzájárult a népjóléti miniszternek arra vonatkozó előterjesztéshez, hogy a februári lakbérfizetéséről új lakásrendelet bocsáttassék ki. Ebben a rendeletben a kormány megállapítja, hogy a februári lakbérnegyed bérösszege más megállapodás hiányában vagy a bérnegyed ötödik napjáig bezáróan egy összegben, vagy pedig három egyenlő havi részletben fizethető. A közüzemi díjakra vonatkozóan a kormány elrendeli, hogy Budapesten a közüzemi költségek megtérítése címén 1925. május elsejétől kezdődőleg az alábbér 5%-a fizetendő, azokban a vidéki városokban és községekben, ahol csak vízvezeték van, az alábbér 6%-a, ahol pedig vízvezeték és csatornázás is van, az alábbér 7%-a. A vízvezetékkel és csatornázással nem bíró más városokban az alábbér 3%-a, más községekben pedig az alábbér 2%-a fizetendő aranykorona értékben a rendes béren felül. A személygyűjtésért és kihordásért február 1-től kezdődően bérházakban havonként a hónap 5-ik napjáig bezáróan a lakás egy szobája után 5000 korona, minden további szoba után 2000—2000 korona fizetendő. Kapunyitásért éjjel előtt 1000 korona, éjjel után pedig 2000 korona jár.

Műkedvelő előadás Mezőszentgyörgyön.

A mezőszentgyörgyi református ifjúság január hó 11-én kitűnően sikerült műkedvelő előadást rendezett, melynek tiszta jövedelmét templomjavítási célokra fordítják. Az előadást Eötvös Sándor lelkész rendezte. Képünk a szereplőket ábrázolja.

(Beküldte ifjú Szombati István Mezőszentgyörgyről.)

Ulain Ferencet a részvényügyben kéthónapi fogházra ítélték. A kecskeméti törvényszék most ítél Ulain Ferenc ügyében, aki egyik ceglédi beszédében több politikus, magasrangú tisztviselőt megvádolt azzal, hogy a bankoktól ingyenrészvényeket fogadtak el. A királyi ügyész a tanúkihallgatások után vádbeszédében azt mondta, hogy Ulain olyan tényeket állított, amelyek a tárgyalás adatai szerint teljesen valótlanak. A tanuvallomásokból megállapítható, hogy senkinek felszólítás, illetve kérés nélkül részvényt nem adtak, ingyen nem adtak részvényt és aki kapott, annak ki kellett fizetnie. A bíróság bűnösnek mondta ki Ulaint két rendbeli rágalmazás vétségében és ezért kéthónapi fogházra és kétfélmillió korona pénzbüntetésre ítélte.

Egy tudós viszontagságai. Zeller Oszkár német kutatót ezelőtt tízenegyével a lipcsei és hamburgi népmúzeum egy expedíció vezetésével bízta meg, amelynek feladata volt a Bajkál-tó és a Léna-folyó vidékének felkutatása. Zeller el is indult társaival és munkájuk egy esztendőig zavartalanul folyt le, ekkor azonban kitört a háború és Zellerék fogságba kerültek. Internálták őket, ide-oda hurcolták a kis csoportot, melynek tagjai több betegségen is átesek. Évek múltán a kutató ismét folytathatta megkezdett munkáját és a Léna-folyó eredetét ismertette. Mivel azonban anyagilag teljesen kimerült, a nagyobb városokban időnként kereskedelmet űzött. Egy ízben teljesen kirabolták kutatásai közben és a tudós csak úgy menthette meg életét, hogy kínai területre menekült. 1924 elején jött tőle 1914 óta az első értesítés Európába. Most azután nemrégiben meg is érkezett Lipcsébe, ahol élményeit, kutatásának eredményeit könyvben írja meg.

Chorin Ferenc meghalt. Chorin Ferenc főrendiházi tag az elmúlt héten nyolcvanhárom esztendő korában meghalt. Chorin Ferenc a Gyáriparosok Országos Szövetségének alapítója és elnöke, továbbá a Salgótarjáni Kőszénbánya r.-t. s a Rimamurány-Salgótarjáni Vasmű r.-t. elnöke volt. Harminc esztendőn keresztül országgyűlési képviselő is volt és igen élénk politikai működést fejtett ki. Politikai pályája legelejétől kezdve következetesen mindig a teljes függetlenség, tehát az önálló vámterület és az önálló magyar jegybank harcosa volt s ebből a meggyőződésből semmit fel nem adott. Emellett a gazdasági élet terén is felbecsülhetetlen munkát végzett, mint az ipari érdekek harcosa. Halála pótolhatatlan vesztesége a magyar gyáriparnak.

Halálos vasúti szerencsétlenség. Miskolc közelében a *színvölgyi* kisvasutnál halálos szerencsétlenség történt. A lejtőn nagy sebességgel rohanó tehervonat mozdonya kisklont és lezuhant a töltésről. Tizenhat teherkocsit maga után rántott. A szerelvény teljesen összetört. *Bodnarik* Antal mozdonyvezető, *Kircs* Sándor fűtő és *Pericska* vonatkísérő a mozdony alá kerültek, a vonaton levő munkásokat pedig messze dobta a hatalmas lökés ereje. A munkások a mozdony alatt lévőket ki akarták menteni, mikor azonban közel értek, a mozdony felrobbant. A robbanásnál a munkások közül többen megsebesültek. Később a mozdony alól kihuzott három embert kórházba szállították, ahol *Bodnarik mozdonyvezető* és *Kircs fűtő rövidesen behalt sérüléseibe*. *Pericska* vonatkísérő állapota is reménytelen.

Kuropatkin. Húsz esztendeje, hogy a távol Keleten elviharzott az orosz-japán háború, amelyben az eddig lekicsinyelt Japán hatalmas győzelmet aratott a roppant orosz birodalom milliós hadserege felett. Az oroszverő japán generalisok, Oyama marsal, Nogi, Kuroki, Oku, Nodzu tábornokok és Togo tengernagy nevét s fényes haditetteit mindenki ismerte s ezer orosz tréfát íragtak a vereséget vereség után szenvedő orosz seregek fővezérére, Kuropatkin tábornokra, aki egyébként nagy vitéséggel, noha túlságos óvatossággal, harcolt a japánok ellen. Kuropatkinna a világháború előtti háborúk legveresebbjének egyik fővezére tünt el az élk sorából.

Elítélték a Roboz-testvéreket. A hazaáruló *Roboz*-fivérek ügyében több napig tartó tárgyalás után a bíróság meghozta ítéletét, amely hűtlenség bűntettében marasztalta el a minden magyar ember által megvetett oláh bérenceket. A Roboz-testvérek ugyanis a román megszállás ideje alatt Pesti Élet címmel lapot adtak ki és ebben a leggyalázatosabb hajsztát indítottak a kommunistákat elkergető nemzeti kormány ellen. A bíróság *Roboz Imrét ötévi, Roboz Béját pedig négyévi fegyházbüntetéssel sújtotta.*

Ántánt-felsülés Pécsen. Az ántánt ellenőrző bizottság *Pécsre* elrejtett hadiszerek kutatása céljából bizottságot küldött. A bizottság gépkocsin bejárta a városhoz közel eső falvakat és pusztákat, ahol térképek segítségével kutatásokat végeztek anélkül azonban, hogy bármiféle gyanus anyagot találtak volna. Az ántántbizottság megjelenésével kapcsolatban a helyi sajtó igen komoly hangon arról írt, hogy az ilyen célból rendezett kutatások az országnak sok pénzbe kerülnek akkor, amikor a polgárok jórésze a legnagyobb megelégedéssel küzd. Mikor az ántánt katonai ellenőrző bizottsága elindult útjára, az *utcan járó-kelők tüntetésre ragadtatták magukat.*

Török-magyar esküvő Debrecenben. *Czipott György* dr. nyugalmozott debreceni kuriai bíró leánya, *Sárika*, *Abdurahman Vehby* bey-jel házasságot kötött. Az egyházi szertartásra a pápától engedély érkezett. A szertartást *Németh Jenő* főgimnáziumi tanár végezte. A bey még Magyarországra jövetelkor egy fátolyt hozott magával, melyet felesége a török határ átlépésekor fel fog venni. A fiatal pár Törökországba költözik, ahol a bey gazdasági főfelügyelői állást tölt be.

Csillagászok Zeppelinről figyeltek a napfogyatkozást. Január 24-én a Los Angelos-ra keresztelt Zeppelin léghajó nyolc csillagással az amerikai Lakehurstban felszállt, hogy résztvegyen a napfogyatkozás megfigyelésében. Az ég teljesen derült volt s így a megfigyelések sikerrel jártak.

Vörösök Krisztus-gyalázása. Ismeretes, hogy a felvidéki püspökök pásztorlevelet adtak ki, amelyben megütilják híveiknek, hogy vallás- és egyházzellenes egyesületekbe lépjenek. A pásztorlevelet tajtékzó dühvel fogadták a vörös népbolondítók, mert busás jövedelmüktől esnek el azáltal, hogy a felvilágosított népet nem tudják többé a gonoszágokra nevelő kommunista és szocialdemokrata pártokba csábítani. Az orosz pénzen kitarított kassai *Munkás* című lap szinte őrjöngve gyalázkodik a pásztorlevél miatt s gyűlöletében odáig megy, hogy hóhérok parancsnokának nevezi el Krisztus Urunkat. A gyalázatos hang az ellenkező eredményt érte el, mint amire a vörösök számítottak, mert maguk a munkások itélik el az izgatókat. Ez a kirohanás inkább a keresztényszocialista szakszervezetekbe tömöríti őket, ahol megvédelmeztetik érdekeiket anélkül, hogy Júdásoknak adnák el lelküket.

A heves-nagykunsági református egyházmegye új gondnoka. A heves-nagykunsági református egyházmegye gondnoki tiszté- gébe egyhangulag *Horthy István* nyugalmazott tábornokot, a kormányzó testvéröccsét választották meg. Az új egyházmegyei gondnokot a május havában tartandó egyházmegyei közgyűlésen iktatták be ünnepélyesen.

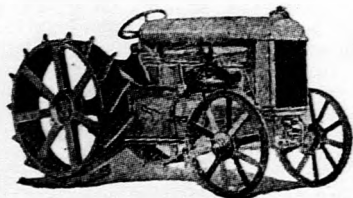
A megyiilkolt hentesmester temetése. A vadállati kegyetlenséggel meggyilkolt *Kodalka* Ferencet tízezernyi tömeg részvétele mellett temették el. A Keresepi-uti temető halottasházának környéke feketélt az emberektől, akiket inkább a kíváncsiság, mint az áldozat iránt érzett részvét csalt ki a temetőbe. A koporsót, amely körül 66 szál gyertya égett, egészen elborították a koszorúk. A nagyszámban kivonult rendőröknek csak nagynehezen sikerült fenntartani a rendet, mert a közönség szinte tébolyultan igyekezett a koporsó közelébe furakodni. Csak a legerélyesebb eszközökkel lehetett megfékezni a visszatetszően kíváncsi tömeget, amely még az elhantolás után is sokáig az új sír körül maradt.

Amikor a gazda kincset szánt ki a földből. *Mostbacher* János szederkényi földesgazda szántás közben egy nagy kőkoporsóban tizenöt kilogramm súlyú ezüstpénzt talált. A félkrajcáros nagyságú, jó állapotban lévő ezüstpénzek 1409 ből valók. Bizonyos, hogy a szerencsés gazda eddig még sohasem szántotta fel olyan mélyen a földjét — mint ezután fogja.

Az acélházak építése Angliában is tért hódít. Londonban a lakásépítési kérdéssel kapcsolatosan újabban igen sokat emlegetik az úgynevezett *acélházakat*, amelyeket lord *Weir* ajánlott a lakásépítés kérdésének megoldására. E házépítési rendszer főelőnye, hogy *tizennégy nap alatt föl lehet állítani egy-egy ilyen házat*, amely amellyel olcsóbb, mint a téglaház. Előállítási ára még jobban csökkenthető tömeges megrendelés esetén. E hírhez csupán annyi hozzáfűzni való van, hogy teljesen hasonló találmányt már jóval előbb szabadalmaztatott egy magyar mérnök.

Borzalmas halálugrás a négyemeletes ház tetejéről. *Láng* László szerelő Budapesten, a Bulyovszky-utca 28 számú négyemeletes ház tetején a telefondrótokat javította. Munka közben a nedves és sikos tetőn megcsúszott és a háztetőről lezuhant a főváros autógarázsának tetejére. Zuhánás közben fejét belevágta egy téglába, úgy hogy feje teljesen széttroncsolódott. Holtan találták rá.

Ha a macskák játszanak... A szegedi *Móra* városrészen könnyen végetszé válhat tűz támadt. Az egyik ház lakói eltávolítottak hazulról s a lakásban nem maradt más, csak két macska. A macskák játszadozni kezdtek egymással s játék közben egy tollal teli ágypárnát rádobtak az égő kályha rostélyos vasajtájára. A párna pillanatok alatt lángborult, a tűz rohamosan terjedt, belekapott a bútorkömbbe, majd a tetőzetbe is. A tűzoltók nehéz munkával eloltották a tüzet, de ekkora már a ház leégett. A romok között megtalálták a két macska szénné égett hulláját is.

FORD HALTENBERGER VILMOS
autorizált képviselő
FORDSON-TRACTOR
 Petroleummal. **SZÁNT-HAJT-CSÉPEL-VONTAT.** Petroleummal.

A legolcsóbb gazdasági erőgép. A világon páratlanul elterjedve. Elsőrendű referenciák a legnagyobb gazdaságoktól. **Ára ab Triest 636 dollár.**
 Tel. 66—15. Budapest, VI. ker., Nagymező-utca 19. szám. Tel. 66—15.

Megzavart esküvő. Murvai Sándor makói lakos csak meglehetősen akadályokkal tarthatta meg esküvőjét. A kellemetlenségek ott kezdődtek, hogy menyasszonya nemrégiben öngyilkossági szándékkal revolverrel magára lőtt. Most pedig, hogy a menyasszony fölgyógyult s már a lakodalmas menet a templom felé tartott, a rendőrök leszállították a vőlegényt kocsijáról s előlították a kapitányságra. Murvai letartóztatása a szegedi katonai törvényszék nyomozólevele alapján történt valami katonai ügygel kapcsolatban. A rendőrség Murvai Sándort óvadék ellenében egy óra múlva elbocsátotta s így egyórai késéssel csak megtarthatták az esküvőt.

A csodabárány. Györfi István *karcagi* gazdálkodó tanyáján csodabárány jött a világra, amelynek összesített törzsén egy feje volt négy füffel, a hasa alatt pedig nyolc láb éktelenkedett. A szörnyszülött csak anyja élete árán jöhetett a világra és pár órai élet után elpusztult. A gazda a kis szörnyeteg hulláját átszolgáltatta a városi állatorvosnak.

Férfigyűlő nő paradicsoma. Newyorkban egy olyan bérházat fogtak építeni, amelybe férfi be nem teheti a lábát, de még olyan nő sem, aki rövidesen férjhez kíván menni. Ez a ház a férfigyűlő nők klubja lesz s így még a férjes nők is ki lesznek zárva onnan. Ilyen körülmények között nincsen kizárva, hogy a házban nem sikerül minden lakást kiadni. Mert hát az Egyesült-Államok sok millió nője között is aligha akad tíz lány is, aki — a közeljövőben ne szeretne férjhez menni.

Furfangos bankcalók. Az egyik kisebb fővárosi bankban megjelent két fiatalember, akik két briliáns gyűrűre tízmilliót koronát kértek kölcsön. A bankban megvizsgálták a gyűrűket és csak öt milliót kínáltak rájuk. A fiatalemberek erre visszavették a gyűrűket és távozni akartak. Néhány pillanatra még tárgyaltak egymás között, végül aztán *ott hagyták a gyűrűket hatmillióért.* Nem sokkal utóbb kiderült, hogy a két gyűrű értéktelen hamisítvány. A két fiatalember ugyanis, amikor visszavonulva tanácskozott, a már megvizsgált gyűrűket kicserélte olcsó hamisítványokra, amelyeket a bank tisztviselői már nem vizsgáltak meg újra. A rendőrség a két agyafutur csalót, Grün Henrik ügynök és Herzog Lipót kereskedőseggel személyében elfogta. Kihallgatásuk alkalmával elmondották, hogy már hónapok óta folytatják üzemeiket s mintegy *százmilliót vettek fel a bankoknál hamis ékszerekre.*

Égésügyői koplalás — húsz napig. Érdekes kísérletet végzett magán egy Kumler nevű hatvanöt éves amerikai orvos, aki azt az elvet vallja, hogy a koplalás egészséges. Húsznapos koplaló kúrát rendezett és pontosan feljegyezte minden nap észlelteit. A koplalás mellett naponta tíz kilométert gyalogolt. Csak a huszonegyedik napon kapta vissza az étvágyát, azóta ismét rendszeresen eszik. Érdekes, hogy a tizedik koplalási napon egy koldus azzal kért tőle pénzt, hogy még egész nap nem evett semmit. Az orvos azonban nem adott semmit, mint mondotta, azért, mert nem arvasa tönkre tenni a kéregető egészségét akkor, amikor a koplalás előnyeit tapasztalja.

Ujhuta község víz nélkül. Nagy veszedelem fenyegeti a Miskolcól pár kilométernyire fekvő Ujhuta községet. A község kútjaiban ugyanis egy napon kiapadt a víz s ennek következtében az állatállomány rohamosan pusztulni kezdett. A lakosság mindent elkövet, hogy vízhez jusson. A kiapadt kutakat mélyebbre ásták, eredményt azonban nem sikerült elérni s így kénytelenek több kilométer távolságból, az erdei forrásokból hazahordani a vizet. A vízhiány miatt a kis község lakosságának egy része már eladogatta minden állatát és egyéb értékét, másik része pedig elhagyta a falut. Ha rövidesen segítség nem érkezik, a falu lakosságának állapota teljesen kilátástalan. A lakosság el van szánva, hogy elhagyja a községet és máshol telepedik le.

Ahová életveszélyes bejuttatni. A városligeti Beketov-cirkusz egyik alkalmazottja, Hermann József, be akart menni az egyik lezárt öltözőbe. Amint az ajtót nyitogatta, *lövés dördült el s Hermann lábába golyó furódott.* A megsebesült embert a mentők a Rókus-kórházba szállították. A vizsgálat megállapította, hogy a téli szünet idejére a cirkuszban az ajtókra betörések ellen védő *önműködő, töltött revolverekkel szerelték fel* s az egyik ilyen biztonsági fegyverrel ellátott zárnak a piszkálása okozta Hermann balését.

Az ellopott és megkerült ezüstkereszt. Kőrülbéliz egy évvel ezelőtt az esztergomi Szent Anna-templomból Kolozs Józsefné ellopott egy értékes ezüstkeresztet. Az asszony nemrégiben egyévi börtönre ítélték többszörös templomtolvajlás miatt. A minap az esztergomi ferencesek templomában az egyik mellékoltáron újság-papírba csomagolva megtalálták az eltűnt ezüstkeresztet, mellette egy cédulával, amelyen az ismeretlen levélró kijelenti, hogy miután tudomására jutott, hogy a kereszt lopásból származik, kötelességének tartja, hogy azt visszaszármasztassa.

OLVASÓINKHOZ!

A „**Vasárnap**“ nem az üzleti haszonért, nyereségért, hanem önzetlen, ideális célokért, a magyarság jobb jövődjéért, boldogulásáért küzd. Épen ezért igen gazdag tartalommal jelenik meg s a szórakoztató, mulattató cikkeken kívül igen értékes — a többszermelés titkai ejtegető — gazdasági cikkeket közöl.

Február hó 1-én új előfizetést nyitunk, aki tehát szívén viseli a kisgazda-, földműves- és kisiparostársadalom, valamint a saját érdekét, aki a vasárnapját nemcsak kellemessé, hanem tanulságossá és hasznossá akarja tenni, az előfizet a „**Vasárnap**“-ra.

A „**Vasárnap**“ legkésőbb vasárnap reggelig a legmesszebb eső tanyára is megérkezik.

A „**Vasárnap**“ a legolcsóbb hetilap, mert félévi előfizetés mellett csak 1192 K-ba kerül egy példány, s mindazoknak, akik hetilapunkra egy évre előfizetnek, ingyen küldünk egy díszes kiállítású, gazdag tartalmú, 1925. évre szóló naptárt.

ELŐFIZETÉSI DIJAK:

negyedévre	16.000 K
félévre	31.000 K
egész évre	62.000 K

A „**Vasárnap**“ kiadóhivatala
Budapest, VI., Ó-utca 10. szám.

Felkérjük azon előfizetőinket, kiknek előfizetése január hó 31-én ejárt, hogy előfizetésüket a csatolt befizetésilap felhasználásával megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap küldésében fennakadás álljon be.

Gyilkos asszony, akit kistfia leplezett le. Iharosban ifjabb Peterdi Jánosné észrevette, hogy anyósa, özvegy Peterdi Jánosné hetven éves öregasszony a padlásról egy szakajtó listet csent el azzal a szándékkal, hogy pálinkára becserelje. A fiatalasszony olyan dühbe jött, hogy felkapta a közelében levő baltát s négy csapást mért anyósa fejére. Az öregasszony hamarosan kiszervezett. A fiatalasszony erre eldugta a baltát s fellármázta a szomszédokat, hogy távollétében anyósát valaki agyonverte. A csendőrök azonnal megkezdtek a nyomozást, amelynek során a gyilkos asszony négy éves fiacskája rávallott anyjára és elmondotta, hogy édesanyja milyen módon verte agyon öreganyját és megmutatta az eldugott véres baltát is.

Dobra került város. Londonban a legközelebbi napokban elárvereznek egy várost. Howard Glossop lord ugyanis, akinek a tulajdona Glossopdale városa, elárvereztetni ingatlanait. A város egész földterülete a lordé. Az árverésen a lakosoknak megadják azt a kedvezményt, hogy elfogadható áron, versenyen kívül megvehetik annak a háznak a telkét, amelyben laknak.

Öngyilkos, aki tette után bort rendel. Rozim József soproni erdőmérnökjelölt egy átmulatolt éjszaka után reggel két társával betért a Gambriusz-vendéglőbe s ott megkérte egyik barátját, hogy írjon egy levelet, amit ő fog diktálni. A megszóllított, látva pajtása kedélyes állapotát, gyanútlanul írni kezdett. Rozim a szüleinek íratott s kérte őket, hogy bocsássanak meg neki, amiért... Ebben a pillanatban revolvert rántott elő és még mielőtt észrevették volna, a mellébe lőtt. A lövés után még odaszólt a barátjának: Bandi, rendelj még két fröccsöt... aztán lefordult a székről. A mentők az Erzsébet-kórházba szállították, ahol megállapították hogy a mérnökjelölt sebesülése nem életveszélyes.

A pásztorkutya a fegyházban. Érdekes megfigyelést tett egy angol fegyház igazgatója a kuttyájával. Azt tapasztalta, hogy amikor a fegyház egyik leégett épületét újjraemelték s a munkálatoknál megjelenve, a kuttyáját is magával vitte, a fegyverek valóságosan rosszul érezték magukat, ha a kutya dühösen nézett rájuk. Mindent elkövettek, hogy a kutya barátságát megnyerjék. Egyszer nem vitte magával az állatot s ekkor azt látta, hogy a fegyverek valósággal megdöbbenek. A tapasztaltak juttatták az igazgató eszébe, hogy egy juhászkuttyát ajándékozzon a fegyháznak. Az állat azután mindenkiel megbarátkozott. Ide-oda járt a munkahelyeken s ahol megjelent, felvidultak az arcok. Kétségtelen, hogy ezek az emberek megszerették az állatot, amelyek vizsgálatóik lehetnek nekik, ha sorsuk nehéz. Bizonyos, hogy ezt az érzést már a gyermekek lelkébe kell beleoltani s ha mindegyik megszeretné az állatot, nem bánthatna oly sok ember az — embertársát sem.

Asthmát, tüdőcsúcsurrot, rekedtséget stb. gyógyít:
Asthma Gyógyintézet, Inhalatorium, Röntgenintézet, Budapest, Andrassy-út 87. sz. Telefon: 123—82. (Olcsó betegszobák.)

HÁZASSÁGKÖZVETÍTÉS

ELBESZÉLÉS. ÍRTA: KOPLIK GYULA.

(10. közlemény.)

Gábornak megint igen melege volt s úgy gondolta, éppen eleget mondott már; «örülsz, leszel feleség...» a felelet hát meg van, most már csak azt kell néznie, hogyan szökhetik meg innen!

Hanem az már való igaz, hogy nem bánta volna, ha örök életére Berenyey Béla maradhatna e mellett a kis szöke mellett...

Az ifjú jegyesek felkeltek s kifelé indultak.

— Papa, vársz engünket... mész hozzá most együtt... úgy örülsz...! — csicsereggett a kis szöke.

Gábor kissé remegve, de mégis összeszedve a gurázsit, elindult a kedves papához, hogy tőle is megkérje Stasa kezét. Csak az úton jutott eszébe, hogy az öregest sem ismeri, ő tehát nem vezetheti oda hozzá a leányát. De ezen a kis kellemetlenségen most már egy kis ravaszsággal könnyen átesett.

— Menjünk a papájához — mondotta — s kérjük ki a beleegyezését házasságunkhoz. Azt hiszem, édesapja is megváltoztatja rólam alkotott véleményét, ha jobban megismer. Úgye, drága kis Stasám, maga elhiszi nekem, hogy nem vagyok olyan könnyelmű, mint amilyennek mutattam magam... Csak azért kerestem a vad mulatozást, hogy a fájdalommat csillapítsam, hogy felejteni tudjak... rohantam a vesztembe... mert maga nélkül nem tudok élni... tudtam, hogy szomorú vége lesz tobzódásomnak, de akartam ezt a véget... de hiába akartam felejteni... s beteg lettem a szenvedéstől, fáj a szívem... kerültem az embereket... ma azért jöttem ide... Stasa... ez lett volna az utolsó találkozásunk, ha... holnap főbe löttem volna magamat, ha ma is kikoszaraz a — kedves papája... Drága szerelmem, ma visszaadta az életemet...

Gábor ezt az ömlengést nem minden célzatosság és színészi képesség nélkül csinálta. Amíg beszélt, folyton a leányra nézett, aki az embersokaságban kénytelen volt őt vezetni. Pedig hát majd hogy nem — vak vezetett világ-talant, mert Stasa is alig látott — a szerelem mámorától, gyönyörűségétől. De érezve a táncoló párok gyengédtelen oldalbataztatásait, sietve vitte Berenyeyt a kártyaszobák felé. Inkább ő vezette a férfit, ő kerülgette az embereket, csak-hogy Bélája félbe ne szakítsa szavait, amelyek oly nagyon jól esnek szívének.

Az ál-Béla pedig beszélt, beszélt, ömlengett, hazudott jókorákat, nézve mereven szíve bálványát, mit sem törődve táncsal, muzsikával. De azért gyanakodva kémlelt körül, nem fenyegeti-e valamelyik oldalról újabb s még a leánykérésnél is nagyobb veszedelem.

— Szervusztok, gyerekek! Már kerestelek, Stasa! Na fiam, hát hol jártál? Olyan régen láttalak! — Ezek a barátságos, kedves, magyar szavak ütötték meg Gábor fülét.

— Papa... ha tudni valamit... mondsz ki nem tudsz boldogság, ami vagy én... — ugrott Stasa apja nyakába s összecsókolta a nagyszakállú bácsit.

A lengyel papa Gábor felé nyujtotta kezét s alaposan szorongaták egymás jobbát. Az öreg, úgy látszik, már mindent sejtett, mert jóakarátúan mosolygott a fiatalokra. Stasa viszont — Bélára mosolygott biztatóan, aki zavartan kérte meg a leány kezét a papától:

— Stasa és én... azaz én és Stasa... vagyis mind a ketten... szeretjük egymást s végtelenül boldogok lennénk, ha egymáséi lehetnénk... Stasa az imént kijelentette, hogy hajlandó hozzám jönni feleségül... most tehát már csak az hiányzik a boldogságunkhoz, hogy ön is beleegyezék ebbe a házasságba,

amelytől, tudom, idegenkedett. Biztosítom azonban róla, hogy véleményét velem szemben meg fogja változtatni, mert rájön, hogy nálam jobb inas... pardon... nálam jobb férfi nincs a világon, ha — Stasa mellettem van...

Gábor még tovább is magasztalta volna magát, ha az öreg belé nem szorítja a szót egy barátságos öleléssel.

— Hát üsse a kő — döngött a lengyel hatalmas hangja — legyenek egymásé, de öcsém, aztán vigyázz, mert a lányomra én is vigyázok! Ha valami baj volna a szerelem, meg a boldogság körül, hát én elégtételt veszek! Érted-e? Nem tagadom, jóképű gyerek vagy, kedvemre való, de a dáridónak vége! Túrni fogod a földet, ha a lányom férje leszel, mert nekem csak gazdaember kell, nem pedig városi úr...

Ekkor Stasát a kártyaasztaloknál álló fiatal emberek egyike észrevette s felkérte táncolni. Gábor féltékeny pillantást vetett a férfira, de Stasa mosolya megnyugtatta őt.

Az öreg lengyel pedig egy hatalmas börszékbe nyomta le jövődöbéli vejét. Gábor meglapulva hallgatta őt s egyetlen gondja arra irányult, fel ne fedje valahogyan az öreg, hogy nem Berenyeyvel tárgyal, mert azokkal a medveölő tenyereivel egy ütésre agyoncsapná őt.

(— Hát bizony az Isten őrizze meg a főhadnagy urat kedves apósának a haragjától, mert ez bizony még egy anyósnál is veszedelmesebb lehet! — szánakozott magában Gábor.)

A lengyel pedig rövidebbre fogta a szót:

— Tudod öcsém, most már éppen eleget voltunk nálatok. Haza kell mennem. Otthon sürgős elintézendők várnak rám. Hát most már azt is elárulom neked, hogy férjhezadni hoztam el a lányomat is magammal Stasa tehozad vonzódik leginkább, szeret, hát csak kösd a kontyát főkötő alá. Én vissza már nem viszem. Tartsd itt, de ha akarod, eljöhettek mindketten hozzám... Aztán az esküvővel úgy iparkodjatok, hogy én rövidesen haza megyek... Mi van ma?... Szerda!... Hát mondjuk, mához egy hétre meg is tarthatjuk az eljegyzést... No... Mi a csoda ütött beléd, miért ijedtél meg annyira?...

Gáborban bizony meghűlt a vér. Nem tudta felfogni, hogy lehet ilyen nagyon sürgős ennek a... ejnye no, a nevé még mindig nem tudja a jövődöbéli kedves apósának... Már aggódni kezdett, hogy a végén még haza sem engedik többé s az öreg gyorsárúként küldi őket — nászútra.

De az illendőség úgy hozza magával, hogy most már megismerkedjünk Stasa apjával is kissé közelebből. A lengyel tulajdonképpen magyar ember volt, de valamikor lengyel leányt vett el feleségül s így került ki idegen földre. Hatalmas birtokot kapott hozományul, amelyet nagyszerűen művelt, vagyona mesés volt. A kis Stasa alig néhány éves korában elvesztette édesanyját s azóta — ő nevelte a papáját.

Amikor aztán Stasa megnőtt, az öregnek csak egy vágya volt, hogy magyar ember legyen a férje, ha már ő lengyel leányt vett el feleségül. Ezért vitte magával Budapestre a kis szöket, aki hamarosan ki is választotta magának a legcsinosabb gavallért: Berenyey Bélát.

Berenyey kezdte magyarul tanítani a leányt, aki igen helyesen «törte» a magyar szót, de azért elhatározta, hogy egymás között sohasem beszélnek más nyelven, csak magyarul. Az öreg is hozzászólt, hogy lánya szavaiból ki kellett lálnia, mit is akar mondani; nagyokat mulatott rajta, de azért szerette magyar gagyogását.

— Ne vágj olyan keserves képet, öcsém, mert Isten uccse' azt hiszem, hogy nem kell a lányom! Hát szereted-e?

— Már hogyan szeretném, kedves... izé...

REJTVÉNYEK

1. Betűrejtvény.

A
K
Á

21, 18, 23, 2, 1, 4, 5. Ajtókon látható.
14, 13, 15, 6, 7, Szám.
11, 10, 19, 18. Tüzelő anyag,
9, 8, 12. Minden háznál megtalálód.
3, 16, 17. Város Szerbiában.
22, 20. Pihenő ember csinálja.
1—23. Közmondás.

(Beküldte Szücs János
Perekedről.)

(Beküldte ifjú Papp Imre Szentéről.)

3. Versesrejtvény.

Öt betűből áll a nevem,
Krisztus Urunk jót tett velem.
Bár testemből elszállt lelkem,
Az Úr feltámasztott engem.
Három első betűm gyakran,
Minden nagy betegnél ott van.
Másik kettőt, ha levágod,
Ajtón és a kapun látod.
Egy férfi név az egész,
No, úgy-e, hogy nem nehéz?

(Beküldte ifjú Olé Ferenc.)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával 8-ik számunkban közöljük.

A 2-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Képrejtvény: **Megástak egy sírt valahol messze az orosz határon.**

2. Betűrejtvény: **Tisza.**

3. Betűrejtvény: **Több szem többet lát.**

Megejtették: Szöllösi Veronka, Vargyas István, Végh Gyula, id. Baráth Miklós, Vida Mikus István, ifj. Kocsi András, Csöme I. Péter Keszér István, Frank András, Végi János, Kiss Elek, Drán Gézáné, Szécs Miklós, Szücs László, Máthé László, Máthé Ilonka, Ifjúsági Kör Zs., Mravkó Vilma, ifj. Huszanyicza Lajos, Nyiri Eszti, ifj. Nyak Alajos, Kriván Sándor, Buzi János, Községi bíróné A., özv. Sajti Imréné, Tóth Ilonka, Szabó Lajos, Bodzsár Pál, Melher Imre, Bukta Sándor, Molnár László, Kovács Sámuel, Teke Erzsébet, Huszár Pál, Sáfrány Irén, Kelle János, Steinglauber Lajos, Szöke József, id. Köntös János, Horváth Juliska, Horváth Sándor, Terecskei Sándor, Bíró Irma, Káposztás Ilona, ifj. Andrási János, Könyvi Pál, Gózon Mariska, Martin András, Nagy Imre, Lustyik Zsuzsa, Schnitz Pál, Szabó Mária, Pokol Sándor, Kauszer Nándor, Czingáli Terézia, Turi Erzsébet, Varga Lajoska, Schneider Margit, Rédei József, Dory József, Fleischhacker László, Marosi Ferenc, Elbert Margit, Kaszás Ilonka, Stancel Gyula, ifj. Korsós Péterné, ifj. Varga Vendel, Németh Gyula, Retszi János, Varga Miklós, Takács József, Nagy Kálmán, Nagy Sándor, Bihari János, Veczán József, Báinid, renc, Ölvedi Nagy Margit, Bálinid Pál, Ölvedi Miklós, Eisner Ferenc, Nagy Lajos, Bakó Lajos, Ragó István, ifj. Bontovics Imre, Andreisz, György, Dusa Péter, Holló Mihály, ifj. Marics Ferenc, ifj. Szép János, Busch Györgyné, v. Bessenyei István, Kisgergely Dániel, Daragó Lukács, Vörös Vince, Hangya M., Schmidt János, Boda Imre, Papp László, Polgári olv. kör R., B. Horváth Gyula, ifj. Rencsikovszky István, Streba stvánné, Kelemen Vendel, Peti G. Kató, Gucci Erzsébet, Schwarcz Erzsike, Martin Antal, Gyurács Géza, Véghegyi Mihály, Kiss József, ifj. Pap Imre, Mogyoróssy Sándor, Krivácska István, Lukács József, Gyurkovics Ferenc, Tóth Katalin, Kelemen Vendel, Lipták Ferenc, Lengyel Miklós, Szilágyi Ilona, Gucci Annus, Berente László, Lenárt György, Takács Júlia, Takács Imre, Kerekes Gábor, Ferencz József, Dobos Franciska, Matics István, Faltaszek János, Borisza Dezső, Vaskó Mihály, Balog Farkas József, Kis Farkas József, Varga Miklós. †

Jutalomkönyvet nyertek: **Daragó Lukács (Kúnhegyes), Mogyoróssy Sándor (Gáva), Gyurkovits Ferenc (Baja-szentistván), Boda Imre (Jászberény), Steinglauber Lajos (Nemesvid).**

A 3-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával jövő héten közöljük.

Papi szabó! Szovik József reverenda és cimadakesztő:
Budapest, VIII., Mária Terézia-tér 11. Telefon: József 61—24.

T R É F Á K

Igaz van.

- Kis fiam, mondj egy átlátszó tárgyat!
- *A kulcslyuk.*

Aki mindig nyer a kártyán.

- Az éjszaka megint elvesztettem egy milliót kártyán.
- Te egy szerencsétlen flótás vagy. Én ismertem egy urat, aki mindig nyert a kártyán.
- Ki volt az?
- Egy kártyagyáros.

A Tátrában.

- Mondja, portás, van szép kilátás a szobából?
- Van. De uraságodnak nincs kilátása szobára.

Iskolában.

Tanító: Béla királyt hasonnevű fia követte a trónon. Mondt fiam, hogy hívták Béla király utódját?
Nebuló: Hason, kérem szépen.

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak 1925. január hó 25-én.)

Gabonavásár. Tiszavidéki búza 610—625.000, pestvidéki 607—622.500, rozs 500—505.000, árpa 400—420.000, takarmányrépa 490—515.000, zab 420—430.000, tengeri 310—316.000 korona métermázsánként.

Liszt- és őrleménypiac. Dupla 0-ás 8500, 0-ás 8300, 2-es 8000, 6-os 6600, takarmányliszt 3400, korpa 2550, 1-es rozsliszt 6400, 75%/o-os egységés rozsliszt 5800 K kilogrammonként zsákkal együtt.

Takarmány. Rétszéna, másodrendű ó 80—125.000, harmadrendű csomagolásra 35—75.000, muharszéna 140—160.000, lucernaszéna 190—200.000, zabosbükönyszéna 155—160.000, takarmányrépa 45—50.000, alomszalma 55—70.000, zsupszalma 72—110.000 korona métermázsánként, zsupszalma, 1 kéve 4000 korona.

Vetőmagvak. Bab, fehér 440—460.000, bab, tarka 380—400.000, baltacimmag 680—700.000, borsó, Viktória 640—700.000, büköny, tavasz 330—340.000, csibehur 320—340.000, csillagfürt 320—350.000, fehérhe 4.000.000—5.500.000, kendermag 640—670.000, köles, fehér 340—360.000, köles, szürke 270—290.000, köles, piros 290—300.000, lencse, kiszemű 400—450.000, lencse, nagyszemű 700—750.000, lóbab 300—350.000, lóheremag, nyers, nagyarankás, nem tisztítható 2.400.000—2.800.000, lóheremag, nyers, nagyarankás, tisztítható 2.900.000—3.100.000, lóheremag, nagyarankamentes 3.300.000—3.500.000, lóheremag, fehér, ólomzárólt 4.500—4.700.000, lóheremag, vörös, ólomzárólt 4.100.000—4.300.000, lucernamag, nyers, nagyarankás, nem tisztítható 2.200.000—2.400.000, lucernamag, nyers, nagyarankás, tisztítható 2.500.000—2.600.000, lucernamag, nagyarankamentes 2.800.000—3.000.000, lucernamag, fehér, ólomzárólt 3.400.000—3.600.000, lucernamag, vörös, ólomzárólt 3.200.000—3.300.000, mák 1.800.000—1.900.000, muharmag 240—260.000, napraforgó 360—400.000, nyúlzsipka 2.800.000—3.200.000, takarmányrépa 1.800.000—1.900.000, tatárka 300—320.000 korona métermázsánként.

Vágómarhavásár. Ökör, legjobb minőségű 14.500—18.500, kivételesen 19.000—19.500, közepes minőségű 9000—14.000, gyenge minőségű 6500—8500, bika, jobbminőségű 13.000—16.000, kivételesen 16.500—17.000, közepes és gyenge minőségű 850—12.500, tehén, legjobbminőségű 13.000—15.500, kivételesen 16.000—16.500, közepes és gyenge minőségű 13.000—15.500, kivételesen 16.000—16.500, közepes és gyenge minőségű 6500—12.500, kicsontozni való marha 4000—6000, növedékmarha 6500—13.000 korona kilogrammonként élősúlyban.

Sertésvásár. Könnyű sertés 19.000—21.000, közepes 21.000—23.000, nehéz 21.000—23.500 korona kilogrammonként élősúlyban.

Gyapjúpiac. A belföldi gyapjúpiac tartózkodó, a termelők közül csak azok bocsátják piacra készleteiket, akiknek feltétlenül pénzre van szükségük.

Tej és tejtermékek. Teljes tej 5000—6000, tejszínhab 45—55.000, tejfel 20—28.000 korona literenként, vaj 60—95.000, nagyban 40—70.000, tehénúró 14—18.000, juhtúró 36.000, ementáli sajt kicsinyben, hazai 80—100.000, nagyban 70.000, gróji sajt kicsinyben 70—75.000, nagyban 55—60.000, trappista kicsinyben 50—54.000, nagyban 36—40.000 korona kilogrammonként.

Baromfi és tojás. Csirke, párja 50—100.000, tyúk, párja 120—150.000, hizott ruca 38—45.000, hizott pulyka 35.000, libamáj 80—130.000, lúdszír 60.000 korona kilogrammonként. Tojás darabja 1600—2300 kor.

Zöldiség és gyümölcs. Sárgarépa 2400—5000, petrezselyem 3500—6000, zeller 3—8000, kalarabé 4—5000, vöröshagyma 4—5000, fokhagyma 30—40.000, cékla 2500—5000, fejeskáposzta 4—5000, kelkáposzta 5—8000, rózsa burgonya kicsinyben, kilogrammonként 3600—4000, nagyban 310.000, fehérburgonya, kicsinyben, kilogrammonként 2—2400, nagyban 150.000, karfiol 8—15.000, forma 14—40.000, sóska 2800, spenót 6—7000, champiognomba 60—100.000, alma 6—20.000, körte 10—28.000, szőlő 28—36.000, dió 18—24.000, gesztenye 10—18.000 korona kilogrammonként.

Borpiac és szesz. A helyzet utolsó jelentésünk óta sem változott. Legfeljebb azt mondhatjuk, hogy a piac még lanyhább és hogy a kereskedők vásárlási képessége még gyengébb lett. Az árak változatlanok. A szeszüzletben a héten a forgalom élénk volt. Törköly 83—86.000, szilvium 85—88.000, seprópálinka 75—77.000, borpárlat 110—125.000 koronáért jegyezték 10.000 literfokonként forgalmi adó nélkül termelő-állomásról.

Gyógynövénypiac. Szekfűvirág 4—5000, ökörfarkkőrövirág 25.000, mályvarozsavirág 30—40.000, pipacsvirág 35.000, csalánlevél 4—5'00, beléndeklevél 15.000, maszlaglevél 4000, borókabogyó 2400, csipkebogyó 22.0 0, körisbogar 65—70.000, anyarozs 35—40.000, nadragulyagöyökér 6—8000, szappangöyökér (hámozott, felszeletelve) 14—16.000, hámozatlan 5—6000, majoranna 45—50.000, toriauder 4000, mustármag 8000 K kg.-kint.

Idegen pénznemek legmagasabb ára 1925. évi január hó 27-én. 1 angol font 347.000 K, 1 dollár 72.130 K, 1 francia frank 3904 K, 1 cseh korona 2148 K, 1 román lei 378 K, 1 szerb dinár 1178 K, 1 olasz lira 2997 K, 1 svájci frank 13.970 K, 1 osztrák korona 1'01 K. — Zúrichben 100 magyar koronáért 0'0072 svájci frankot fizettek. — **Arany- és ezüstpénzek:** 20 koronás arany 316.000 K, ezüst egykoronás 6350 K, ezüst kétkoronás 12.700 K, ezüst forintos 17.000 K, ötkoronás 32.500 K.

Főszerkesztő: **Meskó Pál.**

Főmunkatárs: **Buday Barna.**

Felelős szerkesztő: **Héjj Imre dr.**

Felelős kiadó: **Bak Imre.**

MRAVKÓ JÓZSEF UTÓDA

puskaműves és fegyverkereskedő
Budapest, VII., Mátyás-körút 9.

ELVÁLLAL: mindenféle fegyver javítását, átalakítását és felújítását. — **ELAD:** elsőrendű gyártmányú golyós, sörétes, ismétlő és automata vadászfegyvereket. — Legjobb minőségű mindenféle golyós, sörétes töltények, löszerek.

Pálinkafőző- és mosóüstök vörösrézből. RÉZGÁLIC — RAFFIA — RÉZKÉNPOR szab. Balaton-, Turul- és Vermorel-rendszerű Chaudoir és Caepe W. M. védjegyjű

szőlőpermetezők

legolcsóbb gyári áron beszerezhetők:

SZONTÁGH PÁL rézárugyár Bpest, IX., Üllői-út 19.

Levelek és rendelések gyors és pontos elintézése miatt **TERÉNYI SAMU** cégfőnök nevére Üllői-út 19. szám alá intézendők.

JÖVEDELMEZŐ BURGONYATERMELÉS

Írta:

BERTSCH OTTÓ
m. kir. gazdasági tanár.

Egyetlen kigazda sem nélkülözheti e könyvecskét, ha komolyan el akarja érni azt, hogy az eddignél nagyobb és értékebb burgonyatermesei legyenek.

Megrendelhető a pénz előzetes beküldése mellett a „VÁSÁRNAP” könyvosztályánál, Budapest, VI., Ó-utca 10. Ára bérmentes küldéssel 32.000 kor.

Okvetlenül vegye már most meg, hogy még az idén nagyobb és értékebb termést érhesen el!

Ekék, ekealkatrészek, boronák, kapálóekék, fűkaszalók,

marokrakó és kévekött aratógépek, lögerelyék, kézi-járgányosok, motoros- és gőzcséplőkészletek, szecskavágók, répvágók, darálók, morzsolók s minden egyéb gazdasági gép és szerszám a

„HANGYA” mezőgazdasági géposztályánál szerezhetők be legjutányosabban.

Szakorvosi

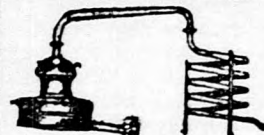
rendelő vér- és nemibetegek részére. Ezüst salvarsan-oltás!

Rendelés egész nap. VII., Rákóczi-út 32. sz., 1. em. 1. (Rókussal szemben.)

Mindenféle **bőrkikészítést** elvállalja

Wéber Henrik Celldömölk.

Készít: box, sevrő, szarvas- és zsíros felsőbőrt, úgyszintén blankbőrt, huzót, gépszíjat, talpat és szőrmét.

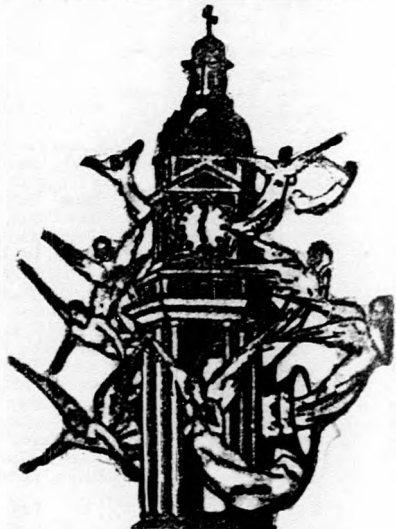

Máthé András
vörösrézárugyár
Ujpest,

Károly-u. 11. Tel. 140-06. Pálinkafőző üstökét, finomító készüléket és vörösréz mosóüstöket a legprimább kiviteiben állandóan raktáron tartok.

Az összes **gazdasági szakkönyvek** leggyorsabban és legjutányosabban „VÁSÁRNAP” könyvosztályánál szerezhetők be. Budapest, VI., Ó-utca 10.

HARANGOKAT

tiszta harangérből pontos hangolással leggyorsabban önt és szállít az Orsz. Harangszakértői Bizottság felügyelete mellett a **HARANGMŰVEK R.-T.** „ECCLESIA” ALAPÍTÁSA BUDAPEST, IV., IRÁNYI UTCA 27.

Szövetkezeteink figyelmébe!

Elsőrendű színbőről készült férfi-, női- és gyermekcipők, box- és sevrőbőröből, továbbá munkásbakancsok a legjobb minőségben a legjutányosabb napiárakon szerezhetők be a

„HANGYA” ruházati és díszműárusztályánál.